Miejsce na naklejkę z kodem szkoły

dysleksja ☐

PRÓBNY EGZAMIN MATURALNY Z HISTORII MUZYKI

POZIOM ROZSZERZONY

LISTOPAD ROK 2006

Czas pracy 180 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 16 stron, nuty i płytę z nagraniami. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera trzy części. Część pierwsza arkusza to test, część druga wymaga analizy przykładów muzycznych, a część trzecia napisania wypracowania na jeden z podanych tematów.
3. Czynności zaplanuj tak, aby możliwe było rozwiązanie zadań z obu części arkusza w ciągu 180 minut.
4. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
8. Wypełnij tę część karty odpowiedzi, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
9. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ◉ i zaznacz właściwe.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie **50 punktów**

Wypełnia zdający przed rozpoczęciem pracy

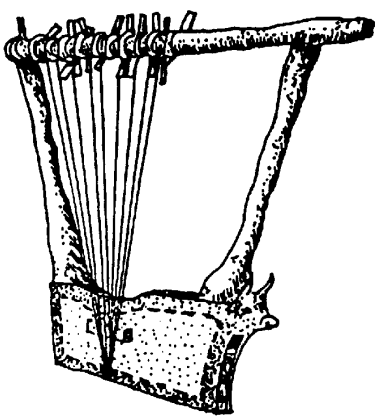
PESEL ZDAJĄCEGO

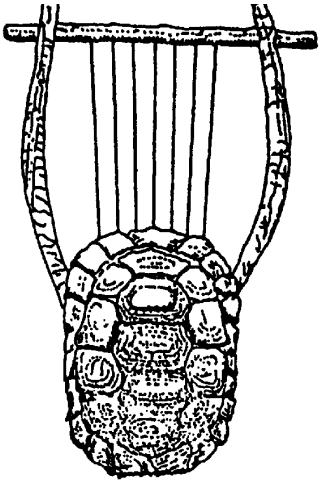
KOD ZDAJĄCEGO

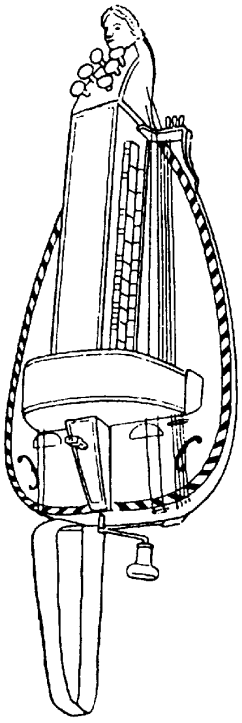
CZĘŚĆ I
TEST SPRAWDZAJĄCY WIADAMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI USTALONE W STANDARDACH WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH Z HISTORII MUZYKI ***(20 punktów)***

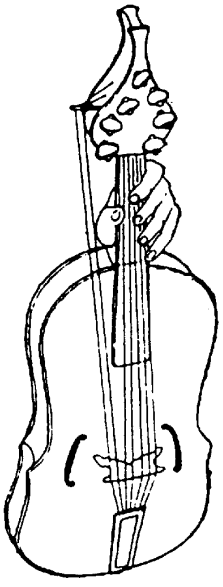
Zadanie 1. *(1 pkt)*

Na schematycznych rysunkach przedstawiono cztery instrumenty muzyczne występujące w różnych epokach i kulturach. Instrumenty te mają wspólną nazwę. Podaj ją. Odpowiedź wpisz w wyznaczonym miejscu pod ilustracjami.

.....

Zadanie 2. *(1 pkt)*
Podaj trzy charakterystyczne cechy chorału gregoriańskiego.

1. .....

2. .....

3. .....

Zadanie 3. *(2 pkt)*
Uzupełnij poniższy tekst.

Stosowana w motecie okresu ars nova specyficzna technika kształtowania rytmiki cantus firmus nosi nazwę (a) ..... Technikę tę stosował (b) ..... .

(a) wpisz nazwę techniki
(b) wpisz nazwisko kompozytora

Zadanie 4. *(1 pkt)*
Rozstrzygnij, czy podana informacja jest prawdziwa, czy fałszywa.
W tabeli dopisz obok podanego zdania: prawda lub fałsz.

Wykształcona w renesansie technika polegająca na imitacyjnym przeprowadzeniu kolejno przez głosy różnych odcinków melodycznych, pozostających w ścisłej zależności od tekstu słownego nosi nazwę fauxbourdon.	

Zadanie 5. *(1 pkt)*
Zaproponuj tytuł płyty (adekwatny do miejsca i czasu działalności wymienionych kompozytorów) zawierającej następujące utwory:

- **A. Jarzębski – Concerto *Nova Casa***
- **M. Mielczewski – *Deus in nomine tuo***
- **B. Pękiel – *Audite mortales***
- **M. Scacchi – *Vivat et floreat rex Casimirus.***

tytuł płyty: …….....

Zadanie 6. *(1 pkt)*

W przykładzie nutowym zamieszczono utwór ze zbioru *Melodie na Psałterz polski* Mikołaja Gomółki. Wskaż dwie cechy tego utworu, które ilustrują koncepcję autorską dzieła wyrażoną w słowach: „Nie dla Włochów, dla Polaków, dla naszych prostych domaków”.

1. .....
   .....

2. .....
   .....

Zadanie 7. *(1 pkt)*

Na ilustracji przedstawiono fragment źródła z zapisem najniższego głosu kompozycji. Wskaż epokę, w której wykształcił się ten rodzaj zapisu i nazwę techniki kompozytorskiej, z którą jest związany.

epoka: .....

technika: .....

Zadanie 8. *(2 pkt)*

Ważne miejsce w dziejach opery zajmują dwa dzieła oparte na tym samym micie antycznym: *Orfeusz* C. Monteverdiego oraz *Orfeusz i Eurydyka* Ch.W. Glucka.
Wskaż cechę wspólną w koncepcji ideowej opery obu twórców oraz dwie cechy różniące oba dzieła.

cecha wspólna:

.....

.....

różnice:

1. .....
   .....

2. .....
   .....

Zadanie 9. *(1 pkt)*

Przedstaw dwie cechy koncertu solowego epoki klasycyzmu, które różnią go od koncertu solowego epoki baroku.

1. .....

.....

2. .....

.....

Zadanie 10. *(2 pkt)*

Przy wskazanych niżej rodzajach pieśni romantycznej podaj ich charakterystyczne cechy gatunkowe.

pieśń przekomponowana:

.....

.....

ballada:

.....

.....

Zadanie 11. *(1 pkt)*

Połącz nazwiska teoretyków muzyki z zagadnieniami, którymi się zajmowali. Przyporządkuj cyfrom po jednej odpowiedniej literze.

1. Andreas Werckmeister
2. Henricus Glareanus
3. Guido z Arezzo

A. solmizacja
B. temperacja stroju
C. system skal modalnych
D. zasady instrumentacji

1.	2.	3.

Zadanie 12. *(1 pkt)*

Podaj nazwiska dwóch kompozytorów, którzy byli kontynuatorami zapoczątkowanego przez L. van Beethovena gatunku symfonii wokalno-instrumentalnej.

.....

.....

Zadanie 13. *(2 pkt)*

Przeczytaj uważnie poniższe charakterystyki. Określ kierunki muzyczne, których dotyczą. Wskaż przedstawiciela każdego z omówionych kierunków.

A. *Kierunek ten cechuje szczególne wyczulenie na barwę; dźwięki przeznaczone są dla ucha, oddziałują na wrażliwość słuchową dostarczając najsubtelniejszych wrażeń i nastrojów. Kolorystyka pełni tutaj rolę formotwórczą – zaciera się wyraźna struktura melodii, a szczególne znaczenie otrzymuje subtelna harmonika.*

kierunek: .....

kompozytor: .....

B. *Kierunek ten jest wyrazem postawy antyromantycznej; cechuje go nawiązywanie do form i technik epok wcześniejszych oraz łączenie ich z nowymi środkami kompozytorskimi.*

kierunek: .....

kompozytor: .....

Zadanie 14. *(1 pkt)*

Podaj nazwisko polskiego twórcy muzyki filmowej i tytuł jednego filmu, do którego skomponował on muzykę.

kompozytor: .....

tytuł filmu: .....

Zadanie 15. *(2 pkt)*

Rozmieść podane niżej fakty na osi chronologicznej. Wpisz w odpowiednie miejsce litery.

A. wynalezienie fonografu
B. zastosowanie linii do zapisu wysokości dźwięku
C. wynalezienie druku nut

(na osi zaznaczono przełomy stuleci i ich połowy)

CZĘŚĆ II
ANALIZA PRZYKŁADÓW MUZYCZNYCH *(10 punktów)*

Na podstawie nagrań i nut przeprowadź analizę pięciu przykładów, zgodnie z poleceniami w zadaniach nr 16 - 20. Z treścią poleceń zapoznaj się przed przystąpieniem do przesłuchania nagrań.

Zadanie 16. (2 *pkt*) 🎧
Na podstawie nagrania i zapisu nutowego

A. Określ nazwę kierunku, dla którego ta kompozycja jest reprezentatywna.

.....

B. Określ zjawiska metrorytmiczne typowe dla tego fragmentu.

.....

Zadanie 17. (*2 pkt*) 🎧
Po wysłuchaniu nagrania

A. Rozpoznaj rodzaj tańca i podaj kraj, z którego pochodzi.

.....

B. Określ zasadę kształtowania przebiegu rytmicznego i melodycznego.

.....

.....

.....

Zadanie 18. (*2 pkt*) 🎧
Zapoznaj się z zamieszczoną niżej wypowiedzią Oliviera Messiaena oraz wysłuchaj fragmentu jego *Kwartetu na koniec czasu*, a następnie wykonaj polecenia.

Niech uwagę naszą zajmie przede wszystkim u r o k n i e m o ż l i w o ś c i. Poszukujemy muzyki mieniącej się barwami, dostarczającej słuchaczom niezwykłych doznań. Jednocześnie ta sama muzyka powinna wyrażać uczucia szlachetne (a zwłaszcza najszlachetniejsze ze wszystkich – uczucia religijne pobudzane przez teologię i prawdy naszej wiary katolickiej). Ów urok zarazem zmysłowy i kontemplacyjny tkwi zwłaszcza w pewnych niemożliwościach matematycznych z dziedziny modalnej i rytmicznej. Modi, które można transponować tylko o pewną ilość razy, ponieważ powracają w nich zawsze te same dźwięki; rytmy, których nie można odwracać, gdyż po odwróceniu wystąpi znów ten sam porządek wartości – oto dwie istotne niemożliwości.

A. Nazwij zjawisko rytmiczne, o którym jest mowa w ostatnim zdaniu cytatu, a następnie wyszukaj przykład tego zjawiska w materiale nutowym w częściach F lub G i zaznacz je klamrą.

.....

B. Wskaż jedno ze źródeł, które zainspirowały Messiaena do stworzenia własnego indywidualnego systemu rytmicznego.

.....

Zadanie 19. (*2 pkt*)

Po wysłuchaniu Prologu z *Muzyki żałobnej* Witolda Lutosławskiego

A. Zaznacz w zapisie partyturowym serię rytmiczną oraz serię melodyczną stanowiące podstawę kształtowania tej części utworu.

B. Nazwij rodzaj zastosowanej tu techniki polifonicznej.

.....

Zadanie 20. (*2 pkt*)

Na podstawie wszystkich nagrań

A. Wskaż różnicę między kształtowaniem rytmu we fragmencie utworu Igora Strawińskiego (zadanie 16.) a sposobem porządkowania rytmu w pozostałych przykładach.

.....

.....

.....

.....

B. Określ charakterystyczną cechę prezentowanego fragmentu Oliviera Messiaena (zadanie 18.) w zakresie operowania aparatem wykonawczym, która wyróżnia go od pozostałych przykładów.

.....

.....

.....

CZĘŚĆ III
ZADANIE ROZSZERZONEJ ODPOWIEDZI *(20 punktów)*

Zadanie 21. *(20 pkt)*

Napisz wypracowanie na jeden z niżej podanych tematów.

Temat nr 1

Scharakteryzuj rolę rytmu i metrum w muzyce XX wieku. W pracy wykorzystaj wnioski z analizy przykładów muzycznych i z części II arkusza egzaminacyjnego.

Temat nr 2

W oparciu o przykłady muzyczne z części II arkusza egzaminacyjnego i wiedzę pozaźródłową podejmij polemikę z poglądem, że kompozytorzy XX wieku zdegradowali melodię i zniszczyli harmonię, oddając prym w muzyce pierwotnemu rytmowi i bezładnej hałaśliwej kakofonii.

Wybieram temat nr ……

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS